

Fórum rovatunkban a Közjavak folyóirat korábbi számaiban megjelent tanulmányokhoz érkezett hozzászólásokat, vitaindítókat, reflexiókat, megjegyzéseket közöljük. A közös gondolkodás alapjainak továbbépítéséhez kíván fórumot biztosítani, továbbá a közjogi kutatások aktuális kérdéseinek megvitatásához, közvetlenül teret adva az aktuális témákkal kapcsolatos hírek megjelenésének, valamint a szakmai vélemények és különböző álláspontok közlésének a különböző jogágak közötti szabad és kötetlen kommunikáció jegyében.

CSALÁDBAFOGADÓ GYÁM, VAGY ROKON NEVELŐSZÜLŐ?- GYERMEK ÁTMENETI NEVELÉSÉNEK ANYAGI VONZATAI*

Hegedüs Eszter¹

Amint azt a mindennapi életünkben is tapasztaljuk, kiskorú gyermekek elhelyezése tárgyában számos okokból vitás kérdés felmerülhet, amelyek rendezésének céljából a jogalkotó jogintézmények széles skáláját tárja elénk, egészen az utaló magatartással történő egyezségtől, gyámhatósági határozattal elrendelhető elhelyezési formákon át odáig, ahol már bírói szakértelem szükséges a döntéshez.

Ez azonban ezeknek a jogintézményeknek csupán egyik csoportosítási módja. Vizsgálhatjuk többek között, hogy vajon polgári jogi viszonyokon belüli, természetes személyek kérelmén alapuló eljárásról van-e szó, avagy a gyermek mindenek felett álló érdekében egyéb beavatkozás szükséges az adott ügymenet megindításához, gyermekvédelmi hatósági intézkedésről van-e szó, avagy gyermekjóléti alapellátásról; azt, hogy az adott jogintézményt megtaláljuk-e a Ptk.² rendelkezései között, avagy más, speciális jogszabályban, rendeletben kell-e kutakodnunk, -ezek közül kiemelném a Gyvt³.-t amelyet alábbiakban gyakran fogok említeni-, valamint akár tanulmányozhatjuk az adott gyermekelhelyezési mód tartós avagy ideiglenes (átmeneti) mivoltát, a felülvizsgálat szükségességének kérdéskörét.

Egy-egy szituációban több megoldás is születhet, azonban vannak olyan különleges helyzetek, amelyben a hatósági gyakorlat figyelmen kívül hagyhat

* DOI 10.21867/KJK/2023.3.6.

¹ Hegedüs Eszter, egyetemi hallgató, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

² 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről.

³ 1997. évi XXXI. törvényt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.

lehetőségeket, amelyek az érintett, - általában (halmozottan) hátrányos helyzetű, avagy hátrányosabb szociális körülményekből származó- gyermek, valamint az őt későbbiekben nevelő felek számára a leginkább előnyösek volnának. Ezek olyan opciók, amelyekről az érintetteknek az eljárás során gyakran tudomásuk sincsen – nem közismert jogintézményekről lévén szó.

Ezen opciókat kívánom az alábbiakban szemléltetni, rámutatva ezeknek anyagi vonzataira, jogpolitikai indokokra, valamint előnyeire, hátrányaira, azokra a szituációkra, amikor nem sikerül megoldást találni a gyermek családjának környezetében való elhelyezésére, miközben azt jogszabályok lehetővé tennék.

Elsőkörben a családbafogadás jogintézményét mutatom be, majd a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyt, a „rokon nevelőszülőre” irányadó speciális, gondozási helyként való kijelölését megkönnyítő rendelkezésekkel, azután az általam ismert problémákon keresztül szeretnék de lege ferenda javaslatot megfogalmazni.

1. A kutatásban foglalt jogintézmények

A gyámhatóság hozzájárulása szükséges a családbafogadáshoz, amely határozat formájában történik meg. A Ptk.-hoz tartozó Nagykommentár ennek szükségességét így indokolja: „a gyermek kikerül a szülői felügyeletet egyébként ellátó szülők gondoskodásából.”

A szülői felügyeletet gyakorló szülő/szülők kérelmére indul az eljárás, azon szülő, akinek szülői felügyeleti joga a gyermek felett megszüntetésre került, avagy megszűnt, a családbafogadás iránti kérelem benyújtására nem jogosult, azonban a szülő, akinek a szülői felügyeleti joga szünetel, a nevelésbe vett gyermeke tekintetében, amennyiben a nevelésbe vétel előtt szülői felügyeleti joga fennállt, a kérelmet benyújthatja⁴. Ebben az esetben a Ptk. 4:187-189. § rendelkezéseit kell alkalmazni azzal a kivétellel, hogy a nevelésbe vett kiskorú gyermekvédelmi gyámját az eljárásban meg kell hallgatni.

A gyámhatósági eljárás lehetséges okainak felsorolása a Ptk. rendelkezései szerint exemplifikatív, bármely indokolt családi helyzet szolgálhat okként. Fontos kiemelni, hogy a jogintézmény, ahogyan az új Ptk. koncepciójában⁵ is kimondásra került, a családból való átmeneti kikerülés esete. Érdekesség azonban, hogy nem rendelkezik jogszabály a családbafogadás maximális időtartamáról, tehát elképzelhető, hogy a gyermek az őt befogadó családban évekig, akár nagykorúságáig nevelkedik, amennyiben a szülő ennyi ideig akadályoztatva van (például kórházi kezelésre szorul), egyedüli feltétel, hogy sem a szülő, sem a családbafogadó szülő nem kéri ennek megszüntetését, és a

⁴ Gyvt. 81.§. (1a).

⁵ 1003/2003. (I. 25.) Korm. határozat.

fenntartása a gyermek érdekében áll. A családbafogadás szükségességét a gyámhatóság évente hivatalból vizsgálja felül.

Előbbiekhez szorosan kapcsolódik, hogy a gyámhatóság a gyermek érdekeinek biztosítása érdekében az eljárása során a következőket vizsgálja: a családbafogadás okát és várható időtartamát „a szülő(k) által megnevezett családbafogadó személy(ek) alkalmasságát, valamint azt, hogy viselhet(nek)-e gyámságot⁶”; környezetanulmányt⁸ készít a családbafogadni kívánó szülő lakóhelyén (szokásos tartózkodási helyén), avagy intézkedik ennek beszerzéséről;

A gyámhatóság határozatában rendelkezik a szülő szülői felügyeleti jogának szüneteltetéséről (kivétel ez alól Gyer. 92.§ (2) alapján indult eljárás), valamint a családbafogadó szülőt gyámul rendeli. Ez utóbbi azért szükséges, hiszen a cselekvőképtelen, avagy korlátozottan cselekvőképes kiskorúnak törvényes képviselőt alatt kell állnia, amelyet akadályoztatás esetén a szülő nem képes ellátni. Ez alól is rendelkezik a Ptk. kivételről, ugyanis lehetséges a gyermek vagyoni ügyeiben, illetve vagyónának kezelése kapcsán a szülőt törvényes képviselőre feljogosítani különösen indokolt esetben.

A családbafogadás esetén különélő szülő kötelezettsége is maradhat fent: a tartási kötelezettséget a jogintézmény nem keletkeztet, ám fennálló ez irányú kötelezettséget nem is szünteti meg.

A nevelőszülő fogalmát elsőként a Ptk. adja meg, különös, hogy az örökbefogadás szabályozása körében, a nevelőszülő általi örökbefogadás kapcsán. A Ptk. szerint⁹ gyermekvédelmi nevelőszülő (továbbiakban: nevelőszülő) „*azon személy, aki a gyámhatóság határozata alapján nála elhelyezett gyermeket ellenszolgáltatás ellenében saját háztartásában neveli.*” Ezen személyek nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban állnak, amely részletszabályait az 513/2013. számú kormányrendelet¹⁰ (továbbiakban: Kormányrendelet), a Gyer., illetve a Gyvt. tartalmazza.

A nevelőszülő főszabály szerint huszonnegyedik életévét betöltött, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy, aki a gyermeknél legalább tizennyolc, de legfeljebb ötven évvel idősebb, illetőleg OKJ nevelőszülő szakképesítéssel rendelkezik, avagy miniszteri rendeletben¹¹ meghatározott

⁶ Ptk. 4:233. §.

⁷ Gyer 92. §. (1) d.)

⁸ Gyer 2. §. e.) környezetanulmány (helyzetértékelés): az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti helyszíni szemlén felvett jegyzőkönyv vagy feljegyzés.

⁹ Ptk. 4:122. §. (2).

¹⁰ 513/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről.

¹¹ 29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközit működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról.

nevelőszülői tanfolyamot eredményesen elvégezte, és vállalja az első gyermek vagy fiatal gondozásába helyezésétől számított két éven belül a nevelőszülők számára szervezett központi oktatási program eredményes elvégzését.

A jogviszony létrejötte a Gyvt. alapján keretmegállapodással történik, melynek tartalmi elemei a Kormányrendeletben találhatóak, ezek a működtető és a nevelőszülő azonosításra alkalmas adatai, a nevelőszülő házastársának, élettársának, saját háztartásban élő gyermekének adatai a Jogviszony tartama, díjazás, nevelőszülő szakképesítésének részletei, kapcsolattartás a nevelőszülő és működtető között, díjazás, férőhely, valamint egyéb szakmai kérdések.

A nevelőszülő foglalkoztatási jogviszonyának fennállta alatt díjazásban részesül. A nevelőszülő alapdíja legalább a mindenkori kötelező legkisebb munkabér 30%-a, amely akkor is megilleti, hogyha nem helyeztek a háztartásában gyermeket, fiatal felnőttet. Befogadottanként ezen felül legalább a kötelező legkisebb munkabér 20%-a jár, amely kiegészítő díjként jelenik meg, többletdíjnak pedig a normáltól eltérő szükségletű gyermek (ilyen szükséglet megállapítása gyakorisággal megszűnik) után járó (kivéve: GYED igénybevétele esetén) legalább a kötelező legkisebb munkabér 7%-nak megfelelő összeg nevezendő. Emellett a nevelőszülőt nevelési ellátmány illeti meg – ennek jogi szabályozása 2023. elején változott – amelyet a gyermek szükségleteinek kielégítésére (élelmezés, iskoláztatás, egészségügyi ellátások stb.), illetve a nevelőszülői lakásfenntartásra kell fordítani, úgy, ahogyan a gyermek után járó családi pótlékot is.

A gyermekvédelmi nevelőszülőnél való elhelyezés a nevelésbe vett gyermekek gondozási hely kijelölésének egy jogpolitikai szempontból, illetve ma már Gyvt. 105. § alapján is előnyben részesített módja. Ebből adódik, hogy nevelőszülő gondozásában a gyámhatóság -az ideiglenes hatályú elhelyezés kivételével- nevelésbe vett gyermeket helyezhet el, amely jogintézmény a többi, nevelés-ellátást biztosító megoldással szemben Gyvt. 99. § (1) alapján szubszidiárius gyermekvédelmi intézkedés.

A nevelésbe vételre akkor kerül sor, amennyiben más intézkedés nem vezet eredményre, vagy attól eredmény nem várható, ennek gyakorlati leképeződése, amikor a gyermek a családjában nem nevelhető megfelelően, illetve más személy nincsen, aki az ő befogadását vállalni tudná, és a gyermek fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában való elhelyezése nem indokolt. A nevelésbe vétel során egyéni elhelyezési terv készül, az érintett személyek részvételével.

A fent leírtakhoz képest speciális a rokon nevelőszülő helyzete. A már említett Kormányrendelet határozza meg a fogalmat, amelyet a köznyelv rokon nevelőszülőségként emleget, ez pedig a gyermeknek a „*Ptk. szerinti*

hozzátartozói¹² között olyan személy, aki a gyermek nevelését vállalná, hozzá a gyermek kötődik, de a hozzátartozó a saját családjá és a gyermek anyagi veszélyeztetése nélkül csak nevelőszülőként tudja vállalni a gyermek nevelését”.

A gyakorlat ezt a szabályt kiterjesztően értelmezi, tágabb rokonságra nézve.

Ebben az esetben a gyermek és a nevelőszülő közötti életkori különbségre vonatkozó szabályoktól, valamint a nevelőszülővé válás képesítési követelményeitől lehetséges -és indokolt is- eltérni. Ebből az következik, hogy a jogalkotó akarata is irányult arra, hogy a gyermek anyagi feltételek hiányában sem kerüljön ki a vér szerinti családja kötelekéből hiszen lehetőséget biztosít adott jóval alacsonyabb feltételekkel nevelőszülővé válni, ebben az esetben csupán a betöltött huszonegyedik életév, a büntetlen előélet illetve a cselekvőképesség követelményének szükséges megfelelni, illetve az alkalmassági vizsgálaton pozitív elbírálást szerezni, amely azonban szintén nem teszi elérhetetlenül magasra a léceket. Ebben az esetben a fentiekkel azonos jogviszonyról, illetve juttatásokról beszélhetünk a nevelőszülővé válástól kezdődően.

A két jogintézmény közötti hasonlóságok között megemlítendő, hogy a gyermek családi jogállásán egyik jogintézmény sem hivatott változtatni, tehát a gyermek az ezen ellátásokból való kikerüléskor -az örökbefogadási célú megszüntetés esetét kivéve- főszabály és a jogintézmény alapvető célja szerint saját családjába tér vissza. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ne szűnhetne meg bármelyik elhelyezési forma hatálya nagykorúsággal, avagy a családbafogadás ne végződhetne tartós nevelésbe vétellel, illetőleg fordítva is lehetséges ugyanez. A gyermek születési anyakönyvi kivonata, szüleinek, illetve születési nevének meghatározása azonban egyik esetben sem változik.

Mindkettő opció a gyámhatóság hatáskörébe tartozik, ahogyan a családbafogadás engedélyezése, úgy a tartós nevelésbe vételről való határozat meghozatala is. Ebben különbség, hogy míg a családbafogadást a szülői felügyeletet gyakorló szülő kezdeményezi, addig a nevelésbe vétel általában a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjának jelzése alapján indul, de semmi nem zárja ki a szülő ezirányú kérelmét. Legtöbb esetben a tartós nevelésbe vétel esetén, ahogyan a családbafogadáskor is, a szülő szülői felügyeleti joga csupán szünetel¹³, viszont a nevelésbe vételről szóló határozatban, illetve annak tartama alatt lehetőség van a szülő szülői felügyeleti joga megszüntének megállapítására is bizonyos feltételek mellett.

Lényeges különbség a gyermek törvényes képviselőjének ellátása, hiszen családbafogadás esetében a gyámhatóság a családbafogadó szülőt gyámul

¹² A házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó - a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

¹³ Dr. Kőrös András (2006): "Fontolva haladás" - az új Ptk. Családjogi Könyve 6. Rész: A szülői felügyelet I. és II. fejezet. *Családjog Folyóirat*, 3.szám. 1-8.

rendeli, míg a nevelőszülő gondozásában álló gyermek törvényes képviselője főszabály szerint ún. gyermekvédelmi gyám, amely hálózat működtetése alaptevékenysége körében az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat feladata. A nevelőszülő csupán „osztott gyámi tisztségben” részesülhet, további feltételek fennállta esetén, azonban teljeskörű törvényes képviselőt a gondozásában álló nevelt gyermek tekintetében nem láthat el az új szabályozás alapján. Nevelésbe vétel esetén a szülő általi törvényes képviselőt kizárt – az ideiglenes hatályú elhelyezés kivételével, – míg családbafogadás esetén különösen indokolt esetben vagyoni ügyek tekintetében a szülő erre jogosultságot kaphat.

Általánosságban elmondható, hogy egy tartós nevelésbe vételen alapuló gondozás tekintetében a gyermek érdekeit ellátni hivatott szervezetnek több rálátása, ellenőrzési és jogviszony jogszerű működésére vonatkozó felügyeleti jogköre van, hiszen családbafogadás esetén az évenkénti gyámhatósági felülvizsgálat csupán a családbafogadás fennálltának feltételeire irányul, míg nevelőszülő esetén nevelőszülői tanácsadótól kezdve több személy is segíti a gyermeket befogadó személy munkáját.

A véleményem szerint legfontosabb különbséget azonban, hogy a nevelőszülő, így a rokon nevelőszülő által igénybe vehető díjazások közül a családbafogadó gyám csupán családi pótlékra jogosult a gyermek után. Ez azt jelenti, hogy a családbafogadó saját költségén végzi el ugyanazt – sőt, a törvényes képviselővel többlet – munkát, amelyet egy adott esetben összehasonlítható helyzetben levő, képesítés nélküli nevelőszülő díjazás ellenében, nem is beszélve arról, hogy a tartós nevelésbe vétellel járó halmozottan hátrányos helyzetű státusz a gyermek számára további előnyökkel jár, gondolok itt az ingyenes iskolai étkezésre, az Útravaló Ösztöndíjprogramra, illetve több, további kedvezményre. A családbafogadás csupán annak valójában előnytelen mivolta esetén jár hátrányos helyzetű státusszal.¹⁴ Ennek eredménye, hogy a szubszidiárius jellegű nevelésbe vétel, míg a gyermek személyes viszonyaiban hátránnyal nem jár, megszüntetése a családba történő visszaintegrálhatóság esetén gyámhatósági határozattal szintén lehetséges, a gyermek életkörülményeiben, a gyermek, illetve a család vagyoni viszonyaiban előnyösebb helyzetet teremt a családbafogadáson alapuló gondozással összehasonlításban. Ezt jól mutatja az is, hogy amennyiben a gyermek nevelésbe vétele gyakorisággal szűnik meg, és a gyermek előtte legalább három év folyamatos időtartamban a gondozási helyén nevelésben állt, otthonteremtési támogatásra szerezhethet jogosultságot, amely a felnőtté válásban hatalmas segítség lehet, ennek ellenében erre a családbafogadotti státusszal nem nyílik mód.

¹⁴ Repponi Felícia Laura (2020): Az alacsony foglalkoztatottság jelenségének és a gyermekek hátrányos helyzetének néhány kapcsolódási pontja. *Glossa iuridica*. 1-2. szám, 179-198.

2. A gyakorlati probléma a szubszidiárius jelleg kapcsán

A Gyvt. 7. § (1) kimondja, hogy gyermeket szüleitől, vagy más hozzátartozójától csak saját érdekében lehet elválasztani, illetve kimondja az anyagi okból történő elválasztás tilalmát. Ebből következik, hogy törekedni kell arra, hogy amennyiben erre lehetőség van, anyagi feltételek hiányában is a gyermek elhelyezését a szüleinél, avagy erre való mód hiányában más hozzátartozójánál kell biztosítani.

A rokon nevelőszülő jogintézménye, bár szubszidiárius, ám amennyiben különélő másik szülőnél vagy harmadik személynél történő ideiglenes elhelyezés, családbafogadás, a gyermek átmeneti gondozás nem lehetséges, mégis előrébb helyezendő a gyermek szempontjából ismeretlen nevelőszülő, avagy egyéb otthont nyújtó ellátással szemben, fentiekből kiindulva.

Élek azzal a feltevéssel, amely a gyakorlatban rendszeres, illetve az élethelyzeteket tekintve abszolút ésszerű, hogy egy gyermek családból való kiemelése esetén az első gondolat, amely egy szülő általi, avagy gyámhivatali megkeresés nyomán a hozzátartozóban felmerül, az, hogy a gyermek nevelésére megfelelő anyagi körülményei az adott hozzátartozónak, saját, illetve családja megélhetésének veszélyeztetése nélkül nincsenek. Rendszerint ez az oka annak, hogy a gyermek családbafogadására a szülő nem tud megfelelő embert megjelölni, hiszen nincsen, aki vállalná, illetve a bíróság sem tudja – erre irányuló kereset hiányában – harmadik személynél az adott gyermeket elhelyezni. Ez olyan gyermek esetén, akit örökbefogadhatónak nyilvánítani nem lehet, gyakran sokéves gyermekvédelmi gondoskodásban eltöltött időtartamot eredményez, amelyet gyámhivatali gyakorlatot vizsgáló tanulmány is alátámaszt.¹⁵

A másik eset az, hogy a hozzátartozó a gyermek családbafogadását – félve a gyermek idegen helyen történő elhelyezésétől – vállalja, úgy is, hogy csak nagyon szűkös anyagi körülményeket tud számára biztosítani.

Fentebb már ismertetettek alapján az említett Kormányrendelet lehetőséget biztosít arra, ezzel elő kívánja segíteni, hogy a gyermek hozzátartozója nevelőszülővé váljon, képesítés nélkül¹⁶, amennyiben csupán anyagi helyzete akadályozza a gyermek befogadásában, erre való tájékoztatási kötelezettséget azonban egy szabályozás sem ír elő, így az adott szituációban szereplő személyek több ízben elesnek ezen, a gyermek számára előnyös alternatívától. A családbafogadással hozzátartozói körében nem nevelhető gyermek esetén ez biztosíthatná több ízben a Gyvt. által megfogalmazott azon követelményt,

¹⁵ Cseh Gergely - Sáfrány Laura (2011): A rendszeresen előforduló gyermekvédelmi hatósági intézkedésekről a miskolci járási gyámhivatal gyakorlatában. *Családjog Folyóirat*, 3.szám, 39-46.

¹⁶ 513/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet 9. §. (2).

miszerint hozzátartozóitól való elszakításnak anyagi okok indokai nem lehetnek. Itt egy nevelésbe vett kiskorúról beszélhetnénk, aki mégis vér szerinti családja kötelékében él, megfelelő anyagi körülményekkel, az őt nevelő személyre vonatkozó alapvető garanciákkal (gondolok itt a nevelőszülővé válás minimális követelményeire), illetőleg a családot támogató intézményrendszerrel a háta mögött.

A rokon nevelőszülő körébe eső személyek erről való tájékoztatásának elmulasztása véleményem szerint súlyos következményekkel járhat a gyermek további helyzetére nézve, ezen gyakorlatot gyermekjogi szempontból hibásnak találom, ám elismerem, hogy erre jogszabályi kötelezettség nem áll fent.

Véleményem szerint ezen helyzetek könnyen kiküszöbölhetőek lennének a gyámhatósági eljárásra vonatkozó, olyan szabályozás bevezetésével, amely előírja, hogy amennyiben a nevelésbe vételi eljárást megelőzően, vagy az alatt a gyámhatóság tudomására jut, hogy a gyermeknek van olyan hozzátartozója, akihez a gyermek kötődik, illetve aki a gyermek nevelését vállalná, azonban erre anyagi körülményei miatt nem képes, tájékoztatni szükséges a rokon nevelőszülővé válás lehetőségéről, feltételeiről, menetéről, illetőleg a területen működő nevelőszülői hálózatok elérhetőségéről. Ezen szabályozást a gyermek érdekeit figyelembe véve indokoltnak tartom olyan esetekben is, amikor a gyermek családbafogadását, avagy más jogalapon történő gondozását, nevelését olyan hozzátartozó vállalja, akinek a havi bevétele, valamint anyagi helyzete egy meghatározott minimum alatt határozható meg.

3. Összegzés

Jelen kutatásból kitűnik tehát, hogy vannak esetek, amikor a gyermek elhelyezése azért nem a hozzátartozói körében történik, mert a hétköznapiakban a rokon nevelőszülői jogintézmény nem közismert, arról az érintett feleknek a gyámhatósági eljárás alatt nincsen tudomásuk. Ezen jogintézmény ismertetettek alapján megfelelő anyagi körülményeket teremt a gyermeket befogadó család számára, azonban mégsem eredményez valódi, képesítés nélküli nevelőszülőket, mivel hozzátartozónak nem minősülő gyermek nevelését képesítéssel nem rendelkező nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló személy nem vállalhatja. Az ily módon elhelyezett gyermek helyzetének hatóság, illetve gyermekvédelmi szolgáltató, nevelőszülői hálózat általi felügyelete is egyszerűbb, amely a gyermek érdekét szolgálja, hiszen egy problémás esetben hamarabb juthat megfelelő, szakszerű segítséghez, így a nevelőszülői működtető által biztosított pszichés megsegítéshez, illetőleg az őt befogadó is közvetlen támogatást kap a nevelőszülői tanácsadó személyében. Ezen elhelyezési forma esetén a gyermek az állam által biztosított további kedvezményeket is élvezheti, amelyek az ő hátrányos szociális helyzetéből való kitöréséhez támogatást jelentenek.

A rokon nevelőszülőség jogintézménye teremtheti meg, megfelelő szabályozás esetén nagyon sok egyedi ügyben annak a lehetőségét, hogy a gyermek a családja körében nevelkedhessen, amíg valamely szülője nem válik képessé az ő visszafogadására, avagy akár véglegesen is, hiszen a nevelésbe vétel fenntartható a gyermek önjogúvá válásáig, illetőleg ebben az esetben utógondozotti státuszt, illetve pénzübeli támogatást is adhat a fiatal életkezdéséhez. Mindehhez azonban az érintett feleknek ezen opcióról tudomással kell bírniuk.

Nem állítom, hogy a családbafogadással, mint családot pótló elhelyezési formával probléma volna, hiszen ismert, bevált az évek során, és amennyiben az anyagi körülmények megfelelőek a gyermek számára rövid, - illetve hosszútávon is, a szakellátást tehermentesíti.

Ezeket összegezve véleményem szerint az általam megfogalmazott javaslat kellő egyensúlyt teremthetne a kettő jogintézmény között, hiszen a nevelésbe vétel szubszidiárius jellegét nem érintené, ám kiemelné a rokon nevelőszülőnél való elhelyezést a harmadik személy nevelőszülő kijelölésével szemben.

Források jegyzéke:

- Cseh Gergely - Sáfrány Laura (2021): A rendszeresen előforduló gyermekvédelmi hatósági intézkedésekről a miskolci járási gyámhivatal gyakorlatában, *Családjog Folyóirat*, 3.szám. 39-46.
- Dr. Kőrös András (2006): "Fontolva haladás" - az új Ptk. Családjogi Könyve 6. Rész: A szülői felügyelet I. és II. fejezet. *Családjog Folyóirat*, 3.szám. 1-8.
- Reponi Felícia Laura (2020): Az alacsony foglalkoztatottság jelenségének és a gyermekek hátrányos helyzetének néhány kapcsolódási pontja. *Glossa iuridica*, 1-2. szám, 179-198.